

สภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย Operational Situation of the Engineer Project, Loei Rajabhat University

พรสวรรค์ โอฟารพิริยกุล¹ ยิ่งศักดิ์ คชโคตร²
E-mail: sb6240307110@lru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน คือ รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา จำนวน 1 คน รักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา จำนวน 1 คน ประธานนักศึกษา จำนวน 1 คน นักศึกษาที่เข้าร่วมกลุ่มวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 7 คน โดยวิเคราะห์เนื้อหา โดยวิเคราะห์ผลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และ 2) การสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

คำสำคัญ: วิศวกรสังคม โครงการ สภาพการดำเนินงาน

Abstract

The objective of this research was on the operating conditions of the Loei Rajabhat University Social Engineer Project. To study the operating conditions of the Social Engineers Project of Loei Rajabhat University Qualitative Research methodology was used to study the operating conditions of the Social Engineer Project of Loei Rajabhat University. The target group of interviewees consisted of 10 people, namely, 1 Vice President for Student Development, 1 acting director of the Student Development Division, 1 Student President, 7 students who joined the Social Engineers Group of Rajabhat University. analyze content by analyzing the content results

The results showed that the operating conditions of the Social Engineers Project of Loei Rajabhat University There are two operational steps: 1) building a network of social engineers within Loei Rajabhat University and 2) creating a network of social engineers within Loei Rajabhat University. and social engineers at Loei Rajabhat University for local development

Keywords: social engineer, project, operating condition

ความเป็นมาของปัญหา

พลเอก ดาวพงษ์รัตนสุวรรณ องคมนตรี (2564) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ด้วยพระมหากรุณาธิคุณและสายพระเนตรอันยาวไกลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร ที่ทรงให้ความสำคัญกับการศึกษา และทรงมุ่งหมายให้การศึกษารสร้างคนไทยให้มีคุณลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ (1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง (2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง (3) มีอาชีพ (4) มีงานทำและเป็นพลเมืองดีมีระเบียบวินัย อันเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศประกอบกับการเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตรให้กับบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี ที่ได้ทรงติดตาม และทอดพระเนตรเห็นศักยภาพอย่างเข้าพระทัยลึกซึ้งถึงแก่นแท้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งผลิตครูที่มีคุณภาพ เป็นแหล่งความรู้วิชาการ และเป็นปราชญ์แห่งการพัฒนาท้องถิ่น อันเป็นกลไกสำคัญที่จะสามารถเข้าถึงต้นตอแห่งปัญหาของพสกนิกรของพระองค์ในแต่ละท้องถิ่น และสามารถดำเนินการแก้ไขและพัฒนาอย่างมุ่งเป้าเพื่อให้ประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในทุกด้าน จึงทรงมอบหมายภารกิจให้องคมนตรีแนะนำมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ทำงานให้เข้าเป้าในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในท้องถิ่น และเมื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่งทั่วประเทศได้ทราบถึงพระอัจฉริยภาพ จึงน้อมนำพระราชโองบายด้านการศึกษามาจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -

¹ นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

2579) ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในการจัดตั้งมหาวิทยาลัย และได้ทบทวนแผนฯ ฉบับดังกล่าว เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2561 ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้ง เป้าหมาย กลยุทธ์ และตัวชี้วัดที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและพร้อมด้วยคุณลักษณะทั้ง 4 ประการ เพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาตามพระราชบัญญัติ มุ่งผลิตครูคุณภาพและพัฒนา ท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการศึกษา ตามสภาพ ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยน้อมนำแนวพระราชดำริสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กองพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (2564: <https://shorturl.asia/70e4W>) กล่าวว่า กองพัฒนานักศึกษาร่วมกับ องค์การกิจกรรมนักศึกษาทั้ง 2 หน่วยงานได้ดำเนินโครงการอบรมหลักสูตรวิศวกรรมสังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยซึ่งใน การจัดโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยโดยได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในการเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อ พัฒนาท้องถิ่นมาดำเนินการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ผ่านกิจกรรมพันธกิจสัมพันธ์การเรียนรู้การสอนกิจกรรมนักศึกษามุ่งเน้นให้อาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากนอกห้องเรียนมุ่งให้ชุมชนเป็นห้องทดลองในมิติต่างๆเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะของ นักศึกษาเกิดความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ท้องถิ่นของตนเองและสามารถนำความรู้ที่มีเข้าไปช่วยเหลือชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยนำเอาหลักการแนวคิดของหลักสูตรนักศึกษาวิศวรสังคมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานซึ่งวัตถุประสงค์ หลักของการสร้างนักศึกษาวิศวรสังคมคือการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะชีวิตเพื่อการดำรงชีวิต และการทำงานในอนาคตที่มุ่งหวังให้ นักศึกษาเป็น นักคิด นักสื่อสาร นักประสานงาน และนักสร้างนวัตกรรม เพื่อให้นักศึกษาเกิดการจัดการเรียนรู้แบบ การเรียนรู้อย่าง กระจือรื้อรัง จากการได้ลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่จริงเกิดการใช้องค์ความรู้และประสานความร่วมมือแบบข้ามศาสตร์ของนักศึกษาและ มีอาจารย์ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่เป็นโค้ชคอยชี้แนะ แต่ไม่ชี้นำเพื่อแก้โจทย์ปัญหาจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นของตนเองในลักษณะ ห้องปฏิบัติการทางสังคม เป็นฐานการจัดการเรียนรู้

กองพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (2564: <https://shorturl.asia/70e4W>) กล่าวว่า การศึกษาโครงการวิศวกรรม สังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่าสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การ ดำเนินงานระยะต้นน้ำ โดยผู้นำนักศึกษาอาจารย์ และบุคลากรเข้าร่วมโครงการสร้างแกนนำนักศึกษาราชภัฏวิศวกรรมสังคมแม่ไก่ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขยายผลการสร้างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยให้สามารถนำเครื่องมือทาง วิศวกรรมสังคมไปประยุกต์ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การดำเนินงานระยะกลางน้ำ โดยกองพัฒนานักศึกษาได้จัดโครงการ อบรมหลักสูตรวิศวกรรมสังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อให้ผู้นำนักศึกษาผู้แทนคณาจารย์ผู้แทนบุคลากรมีทักษะ 4 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 4) ทักษะการสร้าง นวัตกรรมให้เป็นวิศวกรรมสังคม 3) การดำเนินงานระยะปลายน้ำ โดยการสรุปติดตามผลการดำเนินงานของการอบรมหลักสูตรวิศวกรรม สังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และในการจัดโครงการผู้นำนักศึกษาผู้แทนคณาจารย์ผู้แทนบุคลากร

ดังนั้น การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการ เสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาให้เกิดความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ท้องถิ่นของตนเอง เพื่อสามารถนำความรู้ที่มีเข้าไป ช่วยเหลือชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัย ราชภัฏเลย

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน คือ รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา จำนวน 1 คน รักษาการตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา จำนวน 1 คน ประธานนักศึกษา จำนวน 1 คน นักศึกษาที่เข้าร่วมกลุ่มวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราช ภัฏเลย จำนวน 7 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการดำเนินการวิจัย โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews)

3.1 สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3.2 เมื่อได้กรอบคำถามผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อความสะดวกในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น

3.3 ผู้วิจัยได้ร่วมกันพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากสมาชิกโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ คือ เอกสาร ที่มีการเก็บไว้ในบางส่วน

ส่วนที่ 2 เก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ โดยผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่จัดสร้างขึ้น สัมภาษณ์กับสมาชิกโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้ การวิเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อมาเป็นแนวทางสำหรับคำถาม และวิเคราะห์ข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลตามลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพ และพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อมูลโดยดูจากวัตถุประสงค์การวิจัย นำเสนอในรูปเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ผลการวิจัย

ผลการค้นสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรรมสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยมีรูปแบบการดำเนินงาน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การสร้างเครือข่ายวิศวกรรมสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

1.1 การดำเนินงานระยะต้นน้ำ ผู้นำนักศึกษาอาจารย์ และบุคลากรได้เข้าร่วมโครงการสร้างแกนนำนักศึกษาราชภัฏวิศวกรรมสังคมแม่โขงมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีจังหวัดอุดรธานีได้รับมอบนโยบายให้แต่ละมหาวิทยาลัยร่วมกันขับเคลื่อนวิศวกรรมสังคมและขยายผลการสร้างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งให้เป็นวิศวกรสังคม และสามารถนำเครื่องมือทางวิศวกรรมสังคมไปประยุกต์ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะทำงานจึงได้มีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อกำหนดการจัดกิจกรรมอบรมหลักสูตรวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

1.2 การดำเนินงานระยะกลางน้ำ กองพัฒนานักศึกษาได้จัดโครงการอบรมหลักสูตรวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อให้ผู้นำนักศึกษาผู้แทนคณาจารย์ผู้แทนบุคลากรมีทักษะ 4 ประการ ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผลทักษะการสื่อสารทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะการสร้างนวัตกรรมให้เป็นวิศวกรสังคม และเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเขียนแผนการขับเคลื่อนโครงการวิศวกรรมสังคมในระดับองค์กรกิจกรรมนักศึกษาอันเป็นรากฐานในการพัฒนาคน และสังคมให้มีคุณภาพตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดความรู้วิศวกรสังคมเพื่อสร้างทักษะ 4 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและ 4) ทักษะการสร้างนวัตกรรมให้เป็นวิศวกรสังคม โดยผ่านเครื่องมือวิศวกรสังคมดังนี้ (1) ฟาประทานทักษะพื้นฐาน: การสังเกตการบันทึกการวิเคราะห์พื้นฐานข้อมูลและฐานประสบการณ์ (2) นาฬิกาชีวิต: การเข้าใจตนเองผ่านการเข้าใจผู้อื่นค้นหาฝึกตั้งคำถามบันทึก (3) โทมัสไลน์พัฒนาการการเข้าใจปรากฏการณ์การใช้ทักษะในการตั้งคำถามการบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล (4) โทมัสไลน์กระบวนการ: เครื่องมือศึกษาเรื่องที่จะทำอะไรเพื่อเลือกงานมาพัฒนาและ (5) โครงการ: เครื่องมือในการวางแผนพัฒนาในตอนท้ายของการเข้าร่วมกิจกรรมได้มีการร่วมวางแผนการขับเคลื่อนงานวิศวกรรมสังคมและขยายผลวิศวกรสังคมของแต่ละหน่วยงานเพื่อนำไปขยายผลในระดับคณะและสาขาต่อไป

1.3 การดำเนินงานระยะปลายน้ำ การสรุปติดตามผลการดำเนินงานของการอบรมหลักสูตรวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และในการจัดโครงการผู้นำนักศึกษาผู้แทนคณาจารย์ผู้แทนบุคลากรมีทักษะ 4 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 4) ทักษะการสร้างนวัตกรรมให้เป็นวิศวกรสังคม มีแผนงานการขับเคลื่อนวิศวกรสังคมในระดับองค์กรกิจกรรมนักศึกษาจำนวน 5 แผนงาน เพื่อไปขยายผลต่อในคณะ และสาขาต่อไป ทั้งนี้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงที่สำคัญคือการจัดสรรช่วงเวลาและระยะเวลาในการทำกิจกรรมให้มีความเหมาะสมให้มากขึ้น กว้างขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้อย่างครบถ้วนและเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาเป็นอย่างมากสามารถนำไปปรับใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้

2. การสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

2.1 การดำเนินงานระยะต้นน้ำ กองพัฒนานักศึกษาร่วมกับองค์กรกิจกรรมนักศึกษาทั้ง 7 หน่วยงานได้มีการจัดประชุมวางแผนเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับคณาจารย์และนักศึกษาวิศวกรสังคมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะติดตัวเพื่อการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคตที่มุ่งหวังให้นักศึกษาเป็นนักคิด นักสื่อสาร นักประสานงาน และเป็นนักสร้างนวัตกรรมชุมชน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้แบบ Active learning จากการได้ลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่จริงเกิดการใช้อองค์ความรู้และประสานความร่วมมือแบบข้ามศาสตร์ของนักศึกษา และมีอาจารย์ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่เป็น Coach คอยชี้แนะแต่ไม่ชี้นำเพื่อแก้ปัญหาจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นของตนเองในลักษณะ Socil lab เล่นฐานการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ พัฒนาต่อยอดอย่างยั่งยืน และเลือกชุมชนท้องถิ่นพื้นที่เป้าหมายที่จะทำการศึกษา

2.2 การดำเนินงานระยะกลางน้ำ องค์กรกิจกรรมนักศึกษาทั้ง 7 หน่วยงาน ลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อทำการดำเนินโครงการที่ได้รับผิดชอบ แบ่งออกเป็น 5 คณะ ดังนี้

- 2.2.1 สโมสรนักศึกษาคณะครุศาสตร์
- 2.2.2 สโมสรนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 2.2.3 สโมสรนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ
- 2.2.4 สโมสรนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2.2.5 สโมสรนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

2.3 การดำเนินงานระยะปลายน้ำ คณะทำงานได้ทำการติดตามผลการดำเนินการส่งเคราะห์ผลการดำเนินงานจัดแสดงผลงาน และได้จัดทำคู่มือ และรายงานผลการดำเนินโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

บทสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า “สภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เกิดขึ้นจากยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยพลเอก ดาว์พงษ์รัตนสุวรรณ องคมนตรี ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยจึงได้นำมโนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในการเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมพันธกิจสัมพันธ์การเรียนรู้การสนองกิจกรรมให้อาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้มีทักษะ 4 ประการ ได้แก่ (1) ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล (2) ทักษะการสื่อสาร (3) ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ (4) ทักษะการสร้างนวัตกรรม

อภิปรายผล

1. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

1.1 ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ควรคำนึงเกณฑ์ชีวิตในการประกันคุณภาพมีความชัดเจน มีการประเมินหลังจากที่มีการปฏิบัติแล้วบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร เมื่อมีการกำหนดแผนควรมีผู้กำกับดูแลหรือผู้ขับเคลื่อนนโยบาย มีการสร้างเครื่องมือวัด หรือเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการตรวจสอบความคืบหน้าหรือผลลัพธ์ของแผน

1.2 ขั้นตอนการจัดองค์การ (Organizing) ควรกำหนดโครงสร้างขององค์การกำหนดตำแหน่งในการทำงาน อำนาจหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ โครงสร้างขององค์กรควรมีความชัดเจน ครอบคลุมหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ และขอบข่ายของงานควรมีความเหมาะสม อีกทั้งควรมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเหมาะสม และควรมีภาระหน้าที่ให้เป็นปัจจุบัน และตรงกับความรับผิดชอบ ความสามารถของบุคลากรสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด ให้มีการวิเคราะห์งานที่ยึดหลักความเป็นจริงตามเกณฑ์ส่วนกลาง มีแรงจูงใจสำหรับบุคลากรที่มีน้อยเพื่อให้อยากทำงานอย่างมีความสุข

1.3 ขั้นตอนการจัดบุคลากร (Staffing) ควรมีการกำหนดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย มีการคัดเลือกบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่งงาน การบรรจุแต่งตั้งบุคลากรให้มีความยุติธรรมการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้มีความเหมาะสมและยุติธรรม การพัฒนาบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับตำแหน่งงาน และมีความต่อเนื่อง

1.4 ขั้นตอนการอำนวยการ (Directing) ควรใช้ศิลปะในการบริหารงานมีภาวะผู้นำมีมนุษยสัมพันธ์ ปฏิบัติงานเป็นตัวอย่างที่ดี เพื่อที่จะได้ใจกับผู้ร่วมงานควรมีความยุติธรรมในการบริหารงานช่วยแก้ไขปัญหา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน อย่างเสมอภาคเห็นความสำคัญของผู้ร่วมงานทำให้ผู้ร่วมงานมีความรู้สึกว่าเขา ทำได้ดี/ชื่นชม/ชมเชยเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงาน และหัวหน้างานควรให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมายก่อนงานอื่นๆ ควรมีการจัดอันดับความสำคัญของงาน และพิจารณาคนให้เหมาะสมกับงาน มีการมอบหมายให้เป็นลายลักษณ์อักษร

1.5 ขั้นตอนการประสานงาน (Coordinating) ควรมีการประสานให้ส่วนต่างๆ ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันมีการสื่อสารอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ควรประสานกับผู้ปฏิบัติงานโดยตรง ผู้ที่รับเรื่องหรือรับงานจากบุคคลอื่นมาควรมีทักษะการประสานงานกับบุคคลในหน่วยงานได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง

1.6 ขั้นตอนการรายงาน (Reporting) ควรมีการรายงานของการปฏิบัติงานด้วยวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม การประชุมร่วมกันในบุคลากรของกองพัฒนานักศึกษาเพื่อการนำเสนอผลการปฏิบัติงาน การนำเสนอผลการดำเนินงานให้กับหน่วยงานอื่นได้รับทราบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.7 ขั้นตอนการงบประมาณ (Budgeting) ควรมีการจัดประชุมชี้แจงในการจัดตั้งงบประมาณเพื่อหาหรือในส่วนของงบประมาณที่เหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติควรดำเนินงานตามแผนงบประมาณที่ตั้งไว้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามความจริง มีการจัดทำรายรับ รายจ่ายอย่างถูกต้อง และควรมีความยืดหยุ่นในการบริหารงบประมาณในการปฏิบัติงานต่างๆ ตามกระบวนการบริหารแบบ POSD CoRB ควรจะปฏิบัติร่วมกันโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมเข้ามาช่วยในเรื่องของการร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ การร่วมทำ ปฏิบัติงานการร่วมรับผิดชอบ และการร่วมแก้ปัญหาทั้ง 7 ขั้นตอนทีกล่าวนำ เช่น การประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์ชี้วัดในการประกันคุณภาพ ให้มีความชัดเจน และทำการประเมินหลังจากที่มีการดำเนินการไปแล้วว่าได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไรโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน

2. แนวทางการจัดการตนเองของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลคลองเกตุ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

สภาพการณ์ดำเนินการในองค์ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองเกตุ อ. โคกสำโรง จ.ลพบุรี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สภาพการณ์ดำเนินการในองค์ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองเกตุ อ.โคกสำโรง สารวารโครงการทวีปบุญทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ หน้า 10 จ.ลพบุรีภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ซึ่งด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนและด้านโครงสร้างการจัดบุคลากรและการบริหารจัดการ มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ โดยปัญหาที่พบคือ การแต่งตั้งตัวแทนประชาคมเพื่อจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นหรือแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับปัญหาของชุมชน รวมถึงการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชนในพื้นที่มีน้อยครั้ง ทำให้ประชาชนในชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมและบทบาทในการประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับการสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ดังนี้

3. สภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีรูปแบบการดำเนินงาน 2 รูปแบบ ดังนี้

3.1 การสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3.1.1 การดำเนินงานระยะต้นน้ำ ผู้นำนักศึกษาอาจารย์ และบุคลากรได้เข้าร่วมโครงการสร้างแกนนำนักศึกษาวิชาชีวะวิศวกรสังคม ได้รับมอบนโยบายให้แต่ละมหาวิทยาลัยร่วมกันขับเคลื่อนวิศวกรสังคม คณะทำงานจึงได้มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อกำหนดการจัดกิจกรรมอบรมหลักสูตรวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3.1.2 การดำเนินงานระยะกลางน้ำ กองพัฒนานักศึกษาได้จัดโครงการอบรมหลักสูตรวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อให้ผู้นำนักศึกษาผู้แทนคณาจารย์ผู้แทนบุคลากรมีทักษะ 4 ประการ ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผลทักษะการสื่อสารทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะการสร้างนวัตกรรมให้เป็นวิศวกรสังคม และเพื่อให้มีส่วนร่วมในการเขียนแผนการขับเคลื่อนโครงการวิศวกรสังคมในระดับองค์กร

3.1.3 การดำเนินงานระยะปลายน้ำ การสรุปติดตามผลการดำเนินงานของการอบรมหลักสูตรวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย แผนงานการขับเคลื่อนวิศวกรสังคมในระดับองค์กรกิจกรรมนักศึกษาจำนวน 5 แผนงาน เพื่อไปขยายผลต่อไป

3.2 การสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

3.2.1 การดำเนินงานระยะต้นน้ำ สร้างความเข้าใจให้กับการนำเอาหลักการแนวคิดของนักศึกษาวิศวกรสังคมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะติดตัวเพื่อการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคตที่มุ่งหวังให้นักศึกษาเป็นนักคิด นักสื่อสาร นักประสานงาน และเป็นนักสร้างนวัตกรรมชุมชน

3.2.2 การดำเนินงานระยะกลางน้ำ องค์กรกิจกรรมนักศึกษาทั้ง 7 หน่วยงาน ลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อทำการดำเนินโครงการที่ได้รับผิดชอบ แบ่งออกเป็น 5 คณะ ได้แก่ 1) สโมสรนักศึกษาคณะครุศาสตร์ 2) สโมสรนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 3) สโมสรนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ 4) สโมสรนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5) สโมสรนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

3.3 การดำเนินงานระยะปลายน้ำ คณะทำงานได้ทำการติดตามผลการดำเนินงานการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานจัดแสดงผลงาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยมีรูปแบบการดำเนินงาน ดังนี้

การสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 1) การดำเนินงานระยะต้นน้ำ จากการเข้าร่วมโครงการสร้างแกนนำนักศึกษาราชภัฏเลยวิศวกรสังคม คณะทำงานจึงได้จัดกิจกรรมอบรมหลักสูตรวิศวกรสังคม 2) การดำเนินงานระยะกลางน้ำ จัดอบรมหลักสูตรวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษา 3) การดำเนินงานระยะปลายน้ำ การสรุปติดตามผลการดำเนินงาน 2) การสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 1) การดำเนินงานระยะต้นน้ำ นำแนวคิดของนักศึกษามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน 2) การดำเนินงานระยะกลางน้ำ องค์กรกิจกรรมนักศึกษา ลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อทำการดำเนินโครงการทั้ง 5 คณะ 3) การดำเนินงานระยะปลายน้ำ ติดตามผลการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่าควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน หรือประชาชนที่มีความสนใจในโครงการวิศวกรสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดอบรมการสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ระยะกลางน้ำ เพื่อให้ผู้นำชุมชน หรือประชาชนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การสร้างเครือข่ายวิศวกรสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย แต่ยังไม่สามารถอธิบายถึงปัญหา และข้อเสนอแนะของสภาพการดำเนินงานโครงการวิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เอกสารอ้างอิง

- กองพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2564). รายงานผลการดำเนินงานโครงการ : การสร้างเครือข่ายวิชาการสังคมภายในภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2565, เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/HcaEL>
- กองพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2564). รายงานผลการดำเนินงานโครงการ : วิศวกรสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเลยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. เข้าถึงเมื่อ 8 มกราคม 2565, เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/JDCeT>
- ชัยวิชิต ฉิทธิ. (13 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์.
- พลเอก ดาวพงษ์รัตนสุวรรณ องคมนตรี. (2561). ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2565, เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/wzdit>

- สุรเชษฐ์ เลี้ยงวงษ์. (2563). แนวทางการจัดการตนเองของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลคลอง
เกตุ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี. (ม.ป.พ.).
- อารียาภรณ์ มาลาศรี. (8 มกราคม 2565). สัมภาษณ์.
- อำพน กลีบปาน พร้อมคณะ. (2556) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
จังหวัดพิษณุโลก. (ม.ป.พ.).